

۳

تفسیر مبین

نساء و مائدہ

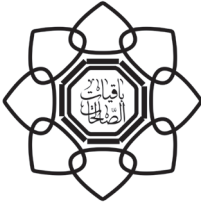
سید علی غیوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر مبین

نساء و مائدہ

سیّد علی غیوری

مؤسسہ خیرہ باقیات الصالحات

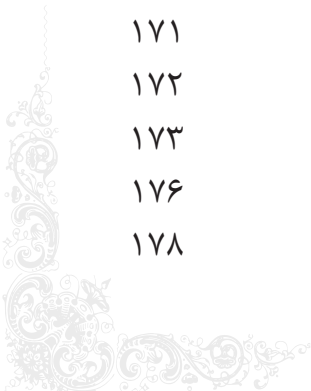
فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
	سوره‌ی نساء
۱۷	فضیلت تلاوت
۱۸	آغاز زندگی در زمین
۲۲	حقوق یتیمان در قرآن
۲۴	عدالت در ازدواج
۲۶	مهریه، بخشش الهی
۲۸	برنامه‌ی زندگی سالم برای یتیمان
۳۲	قانون کلی ارث
۳۳	از آداب تقسیم ارث
۳۶	سرانجام ستم به یتیمان
۳۸	تقسیم ارث
۴۲	سهم ارث زن و شوهر
۴۴	نتیجه‌ی رعایت حدود الهی
۴۵	عاقبت وحشتناک تجاوز از حدود الهی
۴۸	برای اصلاح
۴۹	توبه‌ی مقبول
۵۳	چنین توبه‌ای پذیرفته نیست
۵۵	دفاع از حقوق زنان

- ۵۸ گناه، برای فرار از پرداخت مهر
- ۶۰ اخذ مهریه
- ۶۱ ازدواج حرام
- ۶۳ ازدواج‌های حرام
- ۶۷ ازدواج موقت در اسلام
- ۷۳ آنچه خدا برای شما می‌خواهد
- ۷۴ بخشش‌های بیکران خدا
- ۷۶ هماهنگی احکام الهی با توانایی انسان
- ۷۷ شیوه‌ی درست زندگی
- ۷۹ سزای خودکشی
- ۸۰ یک نکته‌ی مهم برای همه
- ۸۴ از خدا بخواهیم!
- ۸۶ خلاصه‌ی احکام ارث
- ۸۷ مدیریت خانواده
- ۹۲ حکمیت در نظام خانواده
- ۹۴ منشور مسلمانی
- ۹۶ پیوند بخل و عذاب خوارکننده
- ۹۷ سرانجام انفاق ریاکارانه
- ۹۸ سفارش به ایمان آوردن به خداوند
- ۹۹ عدالت و رحمت خدا
- ۱۰۰ روز گواهی!
- ۱۰۱ روز برملا شدن
- ۱۰۳ نماز، آب و خاک
- ۱۰۶ ستمگری‌های اهل کتاب
- ۱۰۷ خدا، نیرومندترین دوست و یاور
- ۱۰۸ رفتارهای ناپسند یهودیان با پیامبر ﷺ
- ۱۱۰ دعوت فراگیر به قرآن

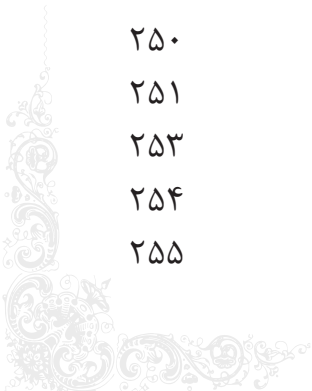
۱۱۲	آیه‌ی امید
۱۱۴	خودستایی!
۱۱۸	محرورمین از رحمت خدا
۱۲۰	بی نصیب از حکومت، سرشار از بخل
۱۲۲	حسادت به اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۲۶	شراره‌های آتش
۱۲۸	در آن آتش سوزان
۱۳۰	مؤمنان در سایه‌سار بهشت
۱۳۲	اندرز خوب خدا
۱۳۸	پیوند اطاعت خدا و رسول او
۱۴۵	داوری نزد طاغوت، پیروی از شیطان
۱۴۹	منافقین روی‌گردان از خدا!
۱۵۰	ادعای دروغ منافقان
۱۵۲	آگاه از قلب‌ها و همیشه مهربان
۱۵۳	مردم ستمگر و خداوند توبه‌پذیر
۱۵۶	شرط ایمان
۱۵۹	رابطه‌ی پندپذیری و عاقبت بخیری
۱۶۱	پاداش بزرگ الهی
۱۶۲	هدایت، پاداش استقامت
۱۶۳	همراهان سعادت‌مند
۱۶۹	همنشینی با بزرگان، موهبتی بزرگ
۱۶۹	ارتش مقتدر، ضرورتی برای جامعه اسلامی
۱۷۱	خیال باطل نادان و منافق
۱۷۲	ملاک دوستی منافق
۱۷۳	پیروزی مجاهد فی سبیل الله
۱۷۶	جهاد برای آزادی و نجات
۱۷۸	رابطه‌ی طاغوت و شیطان

- ۱۷۹ ریشه‌ی ترس از جهاد
- ۱۸۳ مرگ، حقیقتی گریزناپذیر
- ۱۸۵ منشأ نیکی و بدی
- ۱۸۶ تجلّی اطاعت خدا
- ۱۸۷ تاکتیک منافقان
- ۱۸۸ الهی بودن قرآن
- ۱۹۰ شایعه‌سازی و شایعه پراکنی
- ۱۹۲ پیامبر و جهاد یک تنه!
- ۱۹۴ تأثیر شفاعت در انسان
- ۱۹۶ اظهار محبت و نیکی
- ۱۹۷ گردهمایی نهایی
- ۱۹۸ اراده‌ی الهی درباره‌ی منافقان
- ۱۹۹ آرزوی کفّار
- ۲۰۱ همزیستی مسالمت‌آمیز
- ۲۰۳ برخورد شدید با منافقان
- ۲۰۵ کیفر قتل غیر عمد
- ۲۰۷ کیفر قتل عمد
- ۲۰۹ ضرورت شناخت پیش از عمل
- ۲۱۲ برتری مجاهدان در راه خدا
- ۲۱۴ پرسشی که فرشتگان پرسیدند!
- ۲۱۶ مستضعفان واقعی
- ۲۱۷ آسانی پیش از سختی
- ۲۱۹ نماز مسافر
- ۲۲۰ نماز در جنگ
- ۲۲۲ یاد خدا در همه حال
- ۲۲۵ داوری عادلانه
- ۲۲۷ محرومان از دوستی الهی

۲۲۸	توطئه گران تاریکی
۲۲۹	دفاع بی فایده
۲۲۹	نقطه‌ی امید
۲۳۰	پیامدهای رفتار
۲۳۱	از زشت‌ترین گناهان
۲۳۱	عصمت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۳۳	نجوا و نیکی
۲۳۵	سرانجام مخالفت با پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۳۶	گناه نابخشودنی
۲۳۶	معبود مشرکان
۲۳۷	نخستین ملعون
۲۳۸	دام شیطان
۲۳۹	وعده‌ی شیطان
۲۴۰	سرنوشت پیروان شیطان
۲۴۰	سرنوشت مؤمنان
۲۴۱	ملاک پاداش و کیفر الهی
۲۴۳	راز ورود به بهشت
۲۴۴	بهترین آیین
۲۴۵	مالک کل هستی
۲۴۵	دفاع از حقوق زنان
۲۴۶	صلح در خانه
۲۴۸	عدالت در محبت
۲۵۰	طلاق، راهی برای گریز
۲۵۱	خدا، بی نیاز مطلق
۲۵۳	ایرانیان، پیروان واقعی خدا
۲۵۴	دین، سعادت فراگیر
۲۵۵	شهادت، شیوه‌ی مؤثر برپایی عدالت

- ۲۵۷ ایمان فراگیر
- ۲۵۹ ایمان‌های ناپایدار
- ۲۶۰ سزای منافقان
- ۲۶۱ تحلیل ریشه‌های دوستی
- ۲۶۲ تأثیرات همنشینی
- ۲۶۴ پیروزی مؤمنان، سنت خداوند
- ۲۶۶ نیرنگ در برابر نیرنگ
- ۲۶۸ در دایره‌ی تردید و بدبختی
- ۲۷۰ پذیرش ولایت کفار سترین تکیه‌گاه
- ۲۷۰ جایگاه ابدی منافقان
- ۲۷۲ آغوش پر مهر خدا
- ۲۷۴ شیوه‌ی سعادت‌مندی
- ۲۷۵ زیبایی‌گذشت
- ۲۷۶ پیوند خدا با پیامبران
- ۲۷۷ پیامد تکذیب بعضی از پیامبران
- ۲۸۰ بهانه‌جویی‌های یهود
- ۲۸۲ علل گمراهی بنی اسرائیل
- ۲۸۵ عیسی علیه السلام، زنده است
- ۲۸۷ ایمان بی‌فایده‌ی اهل کتاب!
- ۲۸۹ علت حرام نمودن بعضی حلال‌ها بر قوم یهود
- ۲۹۰ سعادت‌مندان
- ۲۹۳ سلسله‌ی بزرگ پیامبران
- ۲۹۵ پیامبران، حجّت‌های خدا در زمین
- ۲۹۶ سزای مخالفت با قرآن کریم
- ۲۹۷ دعوت همگانی به اسلام
- ۳۰۰ حرکت‌های افراطی اهل کتاب
- عیسی علیه السلام، بنده‌ی مطیع خدا

۳۰۱	سزای امتناع متکبرانۀ بندگی خدا
۳۰۲	قرآن، نور مبین
۳۰۳۰	نتایج ایمان و تمسک به نور مبین
۳۰۴	سهم ارث خواهر و برادر

فهارس:

۳۰۸	فهرست منابع تفسیری
۳۱۲	فهرست منابع روایی
۳۱۵	فهرست دیگر کتب
۳۱۶	فهرست موضوع احادیث
۳۲۳	فهرست تراجم مفسرین

سوره‌ی مائده

۳۳۱	عهدها و پیمان‌ها، بنیان اجتماع
۳۳۶	خوردنی‌های زیانبار
۳۳۹	روز نابودی دشمنان و روز اکمال دین
۳۴۶	غذای اهل کتاب
۳۴۹	وضو و تیمم
۳۵۳	میثاقی با خداوند
۳۵۵	سه اصل مهم اسلام
۳۵۶	ایمان و عمل صالح
۳۵۹	پیمان‌های خدا با بنی اسرائیل
۳۶۲	عواقب پیمان شکنی
۳۶۴	پیمان شکنی مسیحیان
۳۶۶	قرآن، کتاب مبین
۳۶۸	مسیح خدانیست بلکه رسول خداست
۳۶۹	ادعایی باطل

- ۳۷۱ عصر فترت رسولان
 ۳۷۲ پیمان شکنی بنی اسرائیل
 ۳۷۴ سرزمین پاک
 ۳۷۵ قوم شکست خورده!
 ۳۷۶ دو مرد با ایمان
 ۳۷۸ حقارت و زبونی بنی اسرائیل
 ۳۷۹ تنهایی موسی علیه السلام
 ۳۷۹ چهل سال سرگردانی
 ۳۸۱ حسادت، ریشه‌ی تبه‌کاری
 ۳۸۳ اولین قتل
 ۳۸۵ نفس سرکش قابیل
 ۳۸۶ کلاغ معلّم
 ۳۸۷ مرگ و زندگی
 ۳۹۰ اهمیت امنیت و آسایش جامعه
 ۳۹۲ راه بازگشت محاریان
 ۳۹۳ راه رستگاری
 ۳۹۵ خریدن عذاب الهی؟!
 ۳۹۶ برای همیشه در آتش
 ۳۹۶ برای امنیت جامعه
 ۳۹۸ توبه، راه کمال
 ۴۰۰ مساوات در اجرای حدود الهی
 ۴۰۳ حرام خواران
 ۴۰۵ رفتار شگفت یهودیان
 ۴۰۶ روشنایی‌های روی زمین
 ۴۰۸ برابری جان‌ها در اسلام
 ۴۱۱ عیسی علیه السلام و انجیل
 ۴۱۳ موقعیت قرآن

۴۱۶	زمینه‌های انحراف و سقوط
۴۱۷	مذمت پیروی از احکام جاهلیت
۴۱۸	پیمان با یهود و نصاری!
۴۲۰	شتاب‌های بیهوده‌ی منافقان
۴۲۲	آسیب در عقاید و نگرش‌ها
۴۲۷	آینده‌ی درخشان حزب الله
۴۲۸	شرط دوستی!
۴۲۹	سرّ بی‌عقلی کفار
۴۳۱	بدترین روش
۴۳۳	حالت درونی منافقان
۴۳۴	رفتارهای نابهنجار یهودیان
۴۳۴	مسئولیت‌های خطیر دانشمندان و علمای دین
۴۳۶	دستان قدرتمند خدا
۴۳۸	معجزه‌ی ایمان
۴۴۱	ابلاغ ولایت علی <small>علیه السلام</small> ، خطرناک‌ترین پیغام!
۴۴۹	راه توفیق و پیروزی
۴۵۰	برکات ایمان به خدا و روز قیامت
۴۵۳	پیامدهای وخیم کجروی
۴۵۴	اشتباه مسیحیان
۴۵۶	اشتباه عقیدتی مسیحیان
۴۵۸	راه آشتی با خدا
۴۵۹	ردّ نظریه‌ی خدایی مسیح
۴۶۳	راهبردهای قرآن برای اهل کتاب
۴۶۵	عواقب شیوع منکر در جامعه
۴۶۹	مهربان‌ترین مردم نسبت به مؤمنان
۴۷۵	آرزوی دست یافتنی
۴۷۶	نیکوکاران و پاداش بیکران بهشت!

۴۷۷	راه انحراف
۴۷۷	اصل اعتدال
۴۸۰	ارزش سوگند
۴۸۳	شراب و قمار، دو بلای بزرگ اجتماعی
۴۸۸	پیامدهای وخیم شراب و قمار
۴۹۰	محور اصلی نیک‌بختی
۴۹۳	شکار در حج
۴۹۵	کفّاره‌ی صید در احرام
۴۹۷	احکام انواع شکار
۴۹۹	کعبه، مرکز توحید
۵۰۱	بیم و امید
۵۰۱	وظیفه‌ی اصلی پیامبر ﷺ
۵۰۲	برابری پاکی و پلیدی!
۵۰۳	آسیب‌شناسی پرسش
۵۰۷	احکام خودسرانه!
۵۰۹	تقلید کورکورانه
۵۱۰	یک مسئولیت بزرگ!
۵۱۲	سنت و وصیت
۵۱۴	ملاک انتخاب شاهدان وصیت
۵۱۷	گفت‌وگوی خدا با رسولان
۵۱۸	نعمت‌های خداوند بر عیسی <small>علیه السلام</small>
۵۲۲	یاران عیسی <small>علیه السلام</small>
۵۲۳	مائده‌ی آسمانی
۵۲۷	عیسی <small>علیه السلام</small> و اقرار به توحید
۵۳۰	روز راستگویان
۵۳۱	حکمرانی و سلطنت مطلق خداوند

۵۳۳

۵۳۴

۵۳۹

۵۴۲

۵۴۳

۵۴۶

فهارس:

فهرست منابع تفسیری

فهرست منابع روایی

فهرست دیگر کتب

فهرست موضوع احادیث

فهرست تراجم مفسرین

بسمه تعالی

مقدمه

دوران حکومت پهلوی، عصر تضعیف ایمان و مظلومیت عملی تعالیم قرآن بود. قرآن در آن عصر، زینت مجالس ختم، شکستن طلسم و جادو و سرانجام در کنار آئینه و شمعدان در خانه‌های نو و سر سفره عقد برده می‌شد، آیا قرآن برای همین بر رسول گرامی اسلام ﷺ نازل شده بود؟! آیا قرآن، کتاب زندگی و مرام‌نامه‌ی جامعه‌ی مؤمنان نیست؟ آیا این نیست که رسول گرامی خدا ﷺ فرمود: «قرآن، خط ماندگار روشنایی و شاهراه هدایت و دست‌یابی به قله‌های کمال است، هرکه قرآن را در زندگی پیش رویش قرار دهد و از تعالیم آن بهره‌گیرد به بهشت راه یابد. قرآن راهنمای انسان به بهترین راه زندگی سعادت‌مندانه است».^۱

برای اینکه از تعالیم قرآن بهره‌های شایسته ببریم باید به خوبی آن را بشناسیم، درباره‌ی آیاتش نیک بیندیشیم و زندگی‌مان را با تعالیمش هماهنگ ساخته و قرآن را محور تصمیمات مهم زندگی قرار بدهیم.

بی‌تردید قرآن، نور است و می‌تواند انسان را از تاریکی‌ها و اسارت منیّت‌ها، خودخواهی‌ها و هواپرستی و ... نجات بخشد.

سعی ما در این تفسیر بر آن بوده تا مهم‌ترین مسائلی که در آیات شریفه قرآن

۱. فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ فَإِنَّهُ شَافِعٌ مُسْتَفْعٌ وَ مَاحِلٌ مُصَدِّقٌ وَ مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قَادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ وَ مَنْ جَعَلَهُ خَلْفَهُ قَادَهُ إِلَى النَّارِ وَ هُوَ الدَّلِيلُ يَدُلُّ عَلَى خَيْرِ سَبِيلٍ ... - الكافي، ج ۲، ص ۵۹۸، کتاب فضل القرآن، حدیث ۲.

کریم مطرح شده است را برای عموم برادران و خواهران ایمانی توضیح بدهیم و به ساده‌ترین بیان به صورت مستند به مدارک حدیثی تشریح کنیم. خوب به خاطر دارم که نقطه‌ی آغازین تفسیر آیات شریفه قرآن کریم از زمانی که به مدت سه سال در سیرجان توسط حکومت ظالمانه‌ی پهلوی در تبعید بوده‌ام، شروع شد که سعی بر آن بود در عین سادگی نکاتی بیان شود که نگاه ما را نسبت به آیات قرآن کریم، دقیق‌تر و عمیق‌تر سازد و راه‌های نیکی و صلاح را به ما نشان بدهد.

یاد آن روزهای پرتکاپویی که عاشقانه گاه تا اذان صبح مطالعه و کار می‌کردم و گاه با صدای اذان متوجه می‌شدم، همیشه برایم خاطره‌انگیز است. امید است این تلاش علمی، مورد قبول خداوند متعال و مورد عنایت امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرارگیرد.

در پایان از همه عزیزانی که در معاونت فرهنگی و پژوهشی مؤسسه خیریه باقیات الصالحات مرا در ارائه عالمانه این اثر یاری کرده‌اند، صمیمانه قدردانی کرده و از خداوند بزرگ، توفیق ایشان را مسألت می‌نمایم. خداوندا، ما را با قرآن و امنای قرآن محشور فرما.

سید علی غیوری